

## Relationeel jeugdwerk & basispastoraat (n.a.v. toerusting 1-2-2021)

### Relationeel jeugdwerk

Jongeren in de gemeente worden niet altijd goed gezien. Dit kan op verschillende manieren:

- Voor een activiteit worden vaak dezelfde jongeren gevraagd, terwijl andere jongeren nooit benaderd worden of ze ergens bij willen helpen of iets willen organiseren.
- Jongeren voelen zich niet altijd persoonlijk gezien bij een jeugdactiviteit. Zo vroeg een tiener thuis (al even geleden) over de tienerclub: 'Mag ik er vanaf? Ze weten toch niet wie ik ben.'
- Jongeren die alleen staan tijdens een jeugdwerkactiviteit, worden niet altijd door anderen aangesproken of erbij betrokken.
- Studenten die op kamers gaan en/of zich aansluiten bij een studentenvereniging raken soms uit beeld.
- Er is niet altijd een goede pastorale overdracht tussen verschillende jeugdwerkactiviteiten, waardoor men niet altijd weet welke jongere precies uitgenodigd wordt (bijv. als het gaat om jongeren met een fysieke of verstandelijke beperking).

Kinderen en jongeren willen gezien worden, ervaren dat er aandacht is voor hen en dat ze belangrijk zijn. Mooie activiteiten en programma's zijn waardevol, maar zij mogen nooit ten koste gaan van de aandacht voor de jeugd zelf. Hoe mooi is het als we echt alle kinderen en jongeren in beeld hebben? Oog hebben voor wie ze zijn, wat hen bezig houdt, hoe het met ze gaat. Dat we zorgen dat er geen kinderen of jongeren bij een jeugdactiviteit weggaan, zonder dat ze zich gezien weten. En dat we ook oog hebben voor de tieners die zondag wel naar de kerkdienst komen, maar verder uit beeld blijven. Jezus geeft ons zelf het voorbeeld hoe we de jeugd centraal kunnen zetten:

*'En Hij ging zitten, riep de twaalf en zei tegen hen: Als iemand de eerste wil zijn, moet hij de laatste van allen zijn en een dienaar van allen. En Hij nam een kind, zette dat in hun midden en omarmde het, en Hij zei tegen hen: Wie een van zulke kinderen ontvangt in Mijn Naam, die ontvangt Mij; en wie Mij ontvangt, die ontvangt niet Mij, maar Hem Die Mij gezonden heeft.'* (Mar. 9:35-37)

In dit gedeelte zet Jezus letterlijk het kind centraal, Hij toont Zijn betrokkenheid door het kind het middelpunt van de aandacht te maken. Maar Hij komt ook dichtbij en slaat zelfs Zijn arm om het kind heen, zo biedt Hij het geborgenheid. En wij worden opgeroepen om hetzelfde te doen, vol aandacht en liefde de jeugd op te nemen. Jezus verbindt hier een prachtige belofte aan, als we dat doen nemen we Jezus, en de Vader die Hem gezonden heeft, Zelf op in ons midden.

### Basispastoraat

Eén van de manieren om het relationele jeugdwerk te versterken, is het implementeren van 'basispastoraat' in het jeugdwerk. Het woord pastoraat kan al snel heel groot klinken en voelen alsof er een grote taak voor de jeugdleiding bijkomt. Dit is niet de bedoeling, in de praktijk zit het hem juist in de kleine dingen. Het gaat erom dat de kinderen en jongeren zich gezien weten. Deze relationele vorm van jeugdwerk houdt in dat alle kinderen en jongeren gekoppeld worden aan jeugdleiders. Dit heb ik als jeugdwerker in meerdere gemeenten geïmplementeerd en zal ik kort toelichten:

Alle kinderen en jongeren die naar een bepaalde jeugdactiviteit komen, worden gekoppeld aan een leiding van die activiteit. Hierdoor heeft iedere jeugdleiding 3 tot 6 kinderen of jongeren onder zijn hoede. Deze leiding is contactpersoon voor deze kinderen of jongeren en heeft extra aandacht voor hen door:

- Rond de kerkdienst of op een activiteit ze even aan te spreken  
Bijv. 'Wat leuk dat je er bent.' Of 'Heb je nog iets leuks gedaan deze week?'
- Ze af en toe eens een compliment te geven  
Bijv. 'Wat heb je een leuke jurk aan.' Of 'Wat was jij mooi snel met dat spel zeg!'
- Ze eens een knipoog te geven of op een andere manier te groeten als je ze ziet
- Ze een berichtje (kaartje, appje o.i.d.) te sturen bij een grotere gebeurtenis  
Bijv. bij een verjaardag, het slagen voor een examen of een nieuwe bijbaan beginnen
- Voor hen te bidden  
Bijv. iedere dag voor het ontbijt, of iedere keer voor de jeugdactiviteit begint
- Gaandeweg door het jaar heen te ontdekken of het goed met ze gaat  
Bijv. door een paar keer per jaar te vragen hoe het met ze gaat op school, thuis e.d.

De basis hierbij blijft dat de kinderen en jongeren zich gezien voelen. Hoe de jeugdleiding dit precies vormgeeft kan verschillen, net wat goed bij de leiding zelf past.

### **Jongeren die niet in beeld zijn**

Er zijn helaas ook jongeren die niet goed in beeld zijn in de gemeente. Een derde van alle jongeren gaat niet naar catechisatie, wat doet vermoeden dat zij ook niet bij andere onderdelen van het jeugdwerk betrokken zijn. Het blijkt in de praktijk vaak moeilijk om deze jongeren te bereiken, waardoor mijn advies is om vooral te kijken hoe je de kinderen en tieners die (nog) betrokken zijn in de gemeente, ook naar de toekomst toe vast kunt houden. Andere aanbevelingen rondom de ouders en de groepsdynamiek (kamp/reizen) dragen hier hopelijk aan bij.

Vanuit het idee van basispastoraat kunnen de jongeren die niet meer naar een jeugdactiviteit komen, maar nog bijv. wel naar de zondagse kerkdiensten, zo goed mogelijk verdeeld worden onder (oud)leiding die hen kent. Dan zal het contact vooral bestaan uit groeten, korte gesprekjes rondom de kerkdienst en af en toe eens een berichtje. Het JPT zou de spil kunnen zijn in deze koppelingen. Hierbij is het van belang op alle jeugdwerkonderdelen aanwezigheidslijsten bij te houden. Door deze lijsten naast het bestand van jongeren uit de gemeente (vanuit LRP) te leggen, ontstaat er een overzicht van jongeren die nergens bij betrokken zijn. Het zou mooi zijn als het JPT per jongere kan kijken (wellicht in afstemming met de jeugdouderlingen) of er mensen zijn uit de gemeente die hen beter kennen. Bijvoorbeeld oud-leiding waar ze destijds contact mee hadden. Hierin is een goede afstemming met de 20+ groep, catechese en WakeUp Deborah belangrijk. Wanneer er geen natuurlijke verbinding te maken valt, kunnen de jongeren als nog verdeeld worden onder de JPT-leden om af en toe eens een bericht te doen en waar mogelijk contact te houden.

## Hieronder het schema (concept)

